

**NAČRT ZA POPIS IN SPREMLJANJE STANJA
POPULACIJ INDIKATORSKIH VRST
NATURE 2000 TER DRUGIH
ZAVAROVANIH IN OGROŽENIH
RASTLINSKIH IN ŽIVALSKIH VRST**

za

OBČINO JESENICE

Lesce, oktober 2012

Naročnik: Občina Jesenice, Cesta železarjev 6, 4270 Jesenice

Izdelovalec: Marbo, d.o.o. Bled, Alpska cesta 43, 4248 Lesce

Naslov: Načrt za popis in spremljanje stanja populacij indikatorskih vrst Nature 2000 ter drugih zavarovanih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst za Občino Jesenice

Del. nalog: 27/2012

Št. spisa: 39/1-2012

Št. izvodov: Naročnik: 2 izvoda
 Arhiv: 1 izvod

Datum: 09.10.2012

Pripravili: Mojca Klemenčič Lipovec, univ. dipl. biol., Alenka Markun,
univ.dipl.kem.

KAZALO VSEBINE

1. UVOD	4
2. ZAVAROVANA OBMOČJA V OBČINI JESENICE	5
2.1 OBMOČJA NATURE 2000	5
2.2 EKOLOŠKO POMEMBNA OBMOČJA	6
2.3 ZAVAROVANE RASTLINSKE IN ŽIVALSKÉ VRSTE.....	7
3. IZBOR TAKSONOMSKIH SKUPIN ZA POPIS STANJA.....	7
4. PROSTORSKI OBSEG POPISA.....	10
5. ČASOVNI OBSEG POPISA	11
6. SPREMLJANJE STANJA PO POPISU STANJA.....	11
7. IZVAJALCI POPISA.....	11
8. POVZETEK	12
9. VIRI IN LITERATURA	14

1. UVOD

Pričujoči Načrt za popis in spremljanje stanja populacij indikatorskih vrst Nature 2000 ter drugih zavarovanih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst (v nadaljnjem tekstu načrt) je načrt za popis stanja kvalifikacijskih, zavarovanih in ogroženih rastlinskih vrst v občini Jesenice. Izvedel se bo z namenom ugotovitve ničelnega stanja, ki bo ob spremljanju stanja v prihodnjih letih (na vsake 5 ali 10 let) omogočal presojo antropogenih vplivov na indikatorske rastlinske in živalske vrste in s tem tudi na okolje. Pri pripravi tega načrta smo upoštevali tudi smernice Zavora RS za varstvo narave, OE Kranj.

Pričujoči načrt se pripravlja v skladu z zahtevami Občinskega programa varstva okolja za občino Jesenice za obdobje 2010 – 2020 za občino Jesenice.

Pri pripravi tega načrta smo upoštevali geografske značilnosti občine Jesenice, ki pokriva območje Karavank na severni strani in Julijskih Alp na južni strani, med njima pa poteka ozka dolina reke Save Dolinke. Poselitev in s tem tudi antropogeni pritiski so zato skoncentrirani v dolini reke Save Dolinke, ostale površine občine pa so dokaj redko poseljene oziroma neposeljene.

Občina Jesenice je že izvedla popis negozdnih habitatnih tipov v letu 2008. Popis stanja kvalifikacijskih vrst območja Natura 2000 in drugih zavarovanih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v občini Jesenice do sedaj še ni bil izveden. Obstajajo le podatki o posameznih lokalitetah rastlinskih in živalskih vrst, ki so jih posamezniki ali pa ustanove, ki se ukvarjajo z okoljevarstveno tematiko, javili Zavodu RS za varstvo narave.

Dobro pripravljen načrt za popis stanja rastlinskih in živalskih vrst je pogoj za dobro izvedbo popisa. Podatki o obstoječem stanju rastlinskih in živalskih vrst se potem uporabljajo kot podlaga pri spremljanju antropogenih vplivov nanje. Vpliv se lahko ocenjuje glede na povečanje oz. zmanjšanje števila osebkov, kar je zlasti uporabno pri živalskih vrstah; pri rastlinskih vrstah pa je bolj primerno spremljanje območja pojavljanja rastišč vrst.

Ogroženost je možno ugotavljati na osnovi spreminjanja populacijske gostote, pa tudi na osnovi spreminjanja obsega območja pojavljanja in razširjenosti vrste ter spreminjanja obsega in kakovosti habitatov vrste. Za vsako od vrst je treba poznati njen življenjski cikel in navezanost na določene habitate.

2. ZAVAROVANA OBMOČJA V OBČINI JESENICE

2.1 OBMOČJA NATURE 2000

V občini Jesenice se nahajajo naslednja območja Nature 2000: Julijske Alpe (SPA SI5000019), Karavanke (SCI SI3000285) in Radovna most v Sr. Radovni – jez HE Vintgar (SCI SI3000133). V nadaljevanju navajamo kvalifikacijske rastlinske in živalske vrste naštetih Natura območij.

Julijske Alpe (SPA SI5000019):

- **Kvalifikacijske živalske vrste**
 - o belka (*Lagopus mutus helveticus*),
 - o beloglavi jastreb (*Gyps fulvus*),
 - o črna žolna (*Dryocopus martinus*),
 - o divji petelin (*Tetrao urogallus*),
 - o gozdni jereb (*Bonasa bonasia*),
 - o koconogi čuk (*Aegolius funereus*),
 - o kotorna (*Alectoris gracea saxatilis*),
 - o mali muhar (*Ficedula parva*),
 - o mali skovik (*Glaucidium passerinum*),
 - o planinski orel (*Aquila chrysaetos*),
 - o repaljščica (*Saxicola rubetra*),
 - o rjavi srakoper (*Lanius collurio*),
 - o ruševac (*Tetrao tetrix*),
 - o slegur (*Monticola saxatilis*),
 - o sokol selec (*Falco peregrinus*),
 - o triprsti detel (*Picoides tridactylus*),
 - o vodomec (*Alcedo atthis*).

Karavanke (SCI SI3000285):

- **Kvalifikacijske rastlinske vrste**
 - o alpska možina (*Eryngium alpinum*),
 - o Zoisova zvončica (*Campanula zoysii*),
 - o močvirski meček (*Gladiolus palustris*),
 - o lepi čeveljc (*Cypripedium calceolus*).
- **Kvalifikacijske živalske vrste**
 - o mali podkovnjak (*Rhinolophus hipposideros*),
 - o alpski kozliček (*Rosalia alpina**),
 - o črtasti medvedek (*Calimorpha quadripunctaria**),
 - o Lorkovičev rjavček (*Erebia calcaria*).

Radovna most v Sr. Radovni – jez HE Vintgar (SCI SI3000133):

- **Kvalifikacijska živalska vrsta**
 - o kapelj (*Cottus gobio*).

Kvalifikacijske vrste posameznega Natura območja so določene za celotno območje Nature 2000. Znotraj posameznega Natura območja pa se posamezne vrste pojavljajo le na delu Natura območja, govorimo o t.i. conah oziroma conacijah za posamezno vrsto.

Pri pregledu conacij kvalifikacijskih vrst Natura območij v občini Jesenice smo ugotovili, da

se na območju občine Jesenice lahko potencialno pojavljajo le naslednje od zgoraj naštetih kvalifikacijskih vrst:

Julijske Alpe (SPA SI5000019):

- o koconogi čuk (*Aegolius funereus*),
- o gozdni jereb (*Bonasa bonasia*),
- o vodomec (*Alcedo atthis*),
- o črna žolna (*Dryocopus martinus*),
- o mali skovik (*Glaucidium passerinum*),
- o rjavi srakoper (*Lanius collurio*),

Karavanke (SCI SI3000285):

- o črtasti medvedek (*Calimorpha quadripunctaria**),
- o alpska možina (*Eryngium alpinum*),
- o Lorkovičev rjavček (*Erebia calcaria*),
- o alpski kozliček (*Rosalia alpina**),
- o alpska možina (*Eryngium alpinum*),
- o lepi čeveljc (*Cypripedium calceolus*).

Ostalih kvalifikacijskih vrst Natura območij znotraj meja občine Jesenice ni pričakovati, saj zanje ni primernih habitatov. Zato se v okviru popisa upošteva le vrste, katerih conacije se nahajajo v občini Jesenice.

2.2 EKOLOŠKO POMEMBNA OBMOČJA

Ekološko pomembna območja (EPO) so območja, kjer se varujejo habitatni tipi ter rastlinske in živalske vrste in njihovi habitati, ki se na območju Republike Slovenije prednostno ohranjajo v ugodnem stanju. Ti habitati in vrste so na višjem nivoju varovani v okviru območij Nature 2000, zato se ekološko pomembna območja v večjem delu prekrivajo z območji Nature 2000. Z ekološko pomembnimi območji se varujejo tudi vrste, ki so v skladu z Pravilnikom o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Ur.l. RS, št. 82/02, 42/10) zavarovane.

Na območju občine Jesenice se nahajajo ekološko pomembna območja:

- EPO 25300 Sava Bohinjka in Sava Dolinka – širše območje sotočja: Sotočje rek z izjemno pestrostjo vodnih in obvodnih habitatnih tipov (mrtvice, mokrišča, meandri, prodišča), življenjski prostor mnogih redkih in ogroženih rastlinskih vrst.
- EPO 26800 Sava Dolinka od Zelencev do Hrušice: Alpska reka s hudourniškim značajem, dobro ohranjeno naravno rečno dinamiko in bogatimi vodnimi in obvodnimi habitati (reka, prodišča, zelnata vegetacija ob bregovih, vrbovja, ...).
- EPO 21100 Julijske Alpe: Gorovje na zahodu Slovenije z veliko raznolikostjo habitatnih tipov (travišča, skalne stene, melišča, alpski bukovi in smrekovi gozdovi z visokimi barji nad in pod gozdno mejo); življenjski prostor redkih in ogroženih alpskih rastlinskih in živalskih vrst.
- EPO 21300 Karavanke: Gorska veriga na severu Slovenije z raznolikimi habitatnimi tipi (skalovje, prisojna visokogorska travišča, sestoji ruševja, gozdovi) nad in pod gozdno mejo, življenjski prostor ogroženih rastlinskih in živalskih vrst.

2.3 ZAVAROVANE RASTLINSKE IN ŽIVALSKKE VRSTE

Pojem ogrožene vrste združuje dve kategoriji: prizadete in ranljive vrste. Ogrožene vrste so razvrščene v rdeče sezname po taksonomskih skupinah (npr. živali: sesalci, metulji, hrošči, dvoživke itd.). Rdeče sezname ureja Mednarodna zveza za varstvo narave (IUCN), vsaka država pa v svoje rdeče sezname vključi tiste rastlinske, živalske vrste in tudi glivne vrste, ki na njenem območju živijo. Katere živalske in rastlinske vrste so v Sloveniji ogrožene, določa Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Ur. l. RS, št. 82/02, 42/10). Ogrožene rastlinske in živalske vrste so razdeljene v 41 taksonomskih skupin, od katerih ima vsaka svoj rdeči seznam.

Rdeči seznamami na naslednji način opredeljujejo status posamezne vrste v seznamu:

- Ex: izumrla vrsta,
- Ex?: domnevno izumrla vrsta,
- E: prizadeta vrsta,
- V: ranljiva vrsta,
- R: redka vrsta,
- O: vrsta zunaj nevarnosti,
- I: neopredeljena vrsta,
- K: premalo znana vrsta.

Kot ogrožene vrste se smatrajo tiste, ki imajo status domnevno izumrle vrste (Ex?), prizadete (E) ali ranljive (V).

Ogrožene prostoživeče rastlinske vrste so zavarovane z Uredbo o zavarovanih prosto živečih rastlinskih vrstah (Ur. l. RS, št. 46/04, 110/04, 115/07, 36/09). Z uredbo se varujejo tako domorodne kot tudi nedomorodne rastlinske vrste.

Ogrožene prostoživeče živalske vrste so zavarovane z Uredbo o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Ur. l. RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08, 96/08, 36/09, 102/11); uredba določa živalske vrste, ki so zavarovane in tudi habitate, ki so za posamezno vrsto pomembni in se zato varujejo.

Ogrožene vrste gliv so določene in zavarovane z Uredbo o zavarovanih prosto živečih vrstah gliv (Ur. l. RS, št. 58/11).

3. IZBOR TAKSONOMSKIH SKUPIN ZA POPIS STANJA

Vsi štirje zakonodajni dokumenti, ki so:

- Uredba o zavarovanih prosto živečih rastlinskih vrstah (Ur. l. RS, št. 46/04, 110/04, 115/07, 36/09),
- Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Ur. l. RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08, 96/08, 36/09, 102/11)
- Uredba o zavarovanih prosto živečih vrstah gliv (Ur. l. RS, št. 58/11)
- Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Ur. l. RS, št. 82/02, 42/10)

dodeljujejo status zavarovanih in ogroženih vrst zelo velikemu številu vrst. Vse vrste iz teh dokumentov je operativno nemogoče popisati. Zato se je smiselno omejiti na posamezne

taksonomske skupine, ki so dobri indikatorji za stanje okolja in jih je dokaj lahko popisati zaradi velikosti, izstopajočega videza, oglašanja, sledi itd.

Taksonomske skupine so dobri indikatorji stanja okolja, če so za njih izpolnjeni naslednji pogoji:

- imajo v ekosistemu velik ekološki pomen,
- so občutljivi na širok spekter stresnih dejavnikov,
- se hitro odzivajo na spremembe v okolju,
- je ugotavljanje in spremljanje njihovega stanja cenovno ugodno in je njihova taksonomija dobro poznana.

Glede na zgoraj navedeno priporočamo, da se v Občini Jesenice izvede popis stanja za naslednje taksonomske skupine:

- 1 Ena od najprimernejših taksonomskih skupin, ki so izredno dober pokazatelj stanja okolja so ptice. Dobra indikatorska skupina so ptice zato, ker so visoko na prehranjevalni verigi in se na njih potencirano opazijo spremembe, ki se dogajajo na nižjih trofičnih nivojih pod njimi. Njihove prednosti pred ostalimi taksoni so, da so splošno razširjene, živijo v večini habitatov, so zelo mobilne, jih je zaradi oglašanja, aktivnosti in velikosti relativno lahko popisovati, so v primerjavi z ostalimi taksoni relativno dobro poznane, relativno dobro je poznana njihova etologija (vedenje) in ekologija, kar omogoča dobro tolmačenje sprememb.

Pri obsegu popisa smo se odločili, da upoštevamo ptice, ki so zavarovane z Uredbo o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Ur. l. RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08, 96/08, 36/09, 102/11), to pa so vse ptice na območju Slovenije razen naslednjih vrst:

- mlakarica (*Anas platyrhynchos*),
- fazan (*Phasianus colchicus*),
- jerebica – gojena (*Perdix perdix*),
- mestni golob (*Columba livia domestica*),
- siva vrana (*Corvus corone cornox*),
- šoja (*Garrulus glandarius*),
- sraka (*Pica pica*).

- 2 Primerna indikatorska skupina za popis so tudi dvoživke, ki so zaradi tanke kože zelo občutljive na vsa onesnaževala. Poleg tega so dvoživke vezane na vodne habitate, ki so med najbolj ogroženimi habitatmi v Sloveniji in tudi Občini Jesenice. V občini Jesenice je poznanih precej lokalitet z dvoživkami, ki naj se jih vključi v popis stanja in nadaljnega spremljanja stanja vrst.

Pri popisu se upoštevajo dvoživke, zavarovane z Uredbo o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Ur. l. RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08, 96/08, 36/09, 102/11) in Pravilnikom o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Ur. l. RS, št. 82/02, 42/10). Z navedenima dokumentoma so zavarovane vse dvoživke, ki se pojavljajo na območju Slovenije. Za takšen obseg smo se odločili, ker so dvoživke med najbolj ogroženimi taksonomskimi skupinami in ker živijo v najbolj ogroženih habitatih.

- 3 Dobra indikatorska skupina, ki naj bo predmet popisa, so tudi dnevni metulji, saj na njihovo število in biotsko pestrost močno vpliva raba tal in način kmetovanja, kar vpliva

na pojavljanje larvalnih hranilnih rastlin, s katerimi se prehranjujejo gosenice in na nektarske rastline, na katerih se hranijo odrasli metulji. Metulji izredno hitro reagirajo na spremembe tudi zaradi kratkega življenjskega cikla. Prednost metuljev je tudi ta, da so pri ljudeh zelo priljubljeni in da so taksonomsko dobro poznani. Dnevni metulji so v primerjavi z nočnimi bolj primerni za popise, saj je nočne veliko težje opazovati. Z Uredbo o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Ur. l. RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08, 96/08, 36/09, 102/11) so zavarovane naslednje vrste dnevnih metuljev:

- Čišljakov kosmičar (*Carcharodus lavatherae*),
- Močvirski kosmičar (*Carcharodus floccifera*),
- Petelinček (*Zerynthia polyxena*),
- Rdeči apolon (*Parnassius apollo*),
- Veliki frfotavček (*Leptidea morsei*),
- Bakreni senoženik (*Colias myrmidone*),
- Močvirski cekinček (*Lycaena dispar*),
- Modri kupido (*Cupido osiris*),
- Veliki mehurkar (*Iolana iolas*),
- Veliki mravljiščar (*Maculinea arion*),
- Strašničin mravljiščar (*Maculinea teleius*),
- Temni mravljiščar (*Maculinea nausithous*),
- Svišček mravljiščar (*Maculinea alcon*),
- Borovničeva bleščavka (*Vacciniina optilete*),
- Beli L (*Polygonia egea*),
- Scopolijev zlatook (*Lopinga achine*),
- Munčev okarček (*Coenonympha tullia*),
- Barjanski okarček (*Coenonympha oedippus*),
- Lorkovičev rjavček (*Erebia calcaria*),
- Trentarski rjavček (*Erebia styx*),
- Primorski gozdnik (*Hipparchia statilinus*),
- Skalni puščavar (*Chazara briseis*).

Priporočamo, da se v popis dnevnih metuljev vključi vse dnevne metulje; seznam je v prilogi 1.

Popis stanja kvalifikacijskih vrst na območjih Natura 2000 se izvede za naslednje vrste, katerih conacije segajo v občino Jesenice:

Julijske Alpe (SPA SI5000019):

- o koconogi čuk (*Aegolius funereus*),
- o gozdni jereb (*Bonasa bonasia*),
- o vodomec (*Alcedo atthis*),
- o črna žolna (*Dryocopus martinus*),
- o mali skovik (*Glaucidium passerinum*),
- o rjavi srakoper (*Lanius collurio*),

Karavanke (SCI SI3000285):

- o črtasti medvedek (*Calimorpha quadripunctaria**),
- o alpska možina (*Eryngium alpinum*),
- o Lorkovičev rjavček (*Erebia calcaria*),
- o alpski kozliček (*Rosalia alpina**),
- o alpska možina (*Eryngium alpinum*),
- o lepi čeveljc (*Cypripedium calceolus*).

4. PROSTORSKI OBSEG POPISA

Občina Jesenice je izrazito hribovita občina. Poselitev je skoncentrirana v ozko dolini reke Save Dolinke, medtem ko so ostala zemljišča redko poseljena oz. se pojavljajo posamezni zaselki ali majhne vasi. Iz navedenega je razvidno, da se antropogeni pritiski na habitate in prosto živeče rastline in živali pojavljajo v največji meri v dolini reke Save, izven doline pa je antropogenega pritiska precej manj, zaradi redkejša poselitve.

Izven strogega območja doline reke Save je antropogeni vpliv viden predvsem na območjih redke poselitve, pričakovati pa ga je tudi ob planinskih poteh.

Popis indikatorskih rastlinskih in živalskih vrst se torej izvede:

- v Natura območjih,
- ob naseljih,
- ob planinskih poteh.

Popis stanja vrst na območjih Nature 2000

Na območjih Nature 2000 se izvede popis stanja za vrste, ki so določene v poglavju 3, in sicer na celotnem območju Natura območja Julijske Alpe (SPA SI5000019) in Karavanke (SCI SI3000285). Zastavljeni obseg popisa je izvedljiv, ker se v občini Jesenice nahajajo praktično le robni deli Nature in ker gre za relativno majhne površine. Poleg tega pa je obseg vrst, ki so vključene v popis, majhen.

Popis stanja vrst izven območij Nature 2000

Izven območij Nature 2000 se popis izvede v radiju 250 m od območij stavbnih zemljišč na območjih strnjene poselitve in v radiju 150 m od območij stavbnih zemljišč na območjih razpršene gradnje na naslednji način:

- popis v radiu 250 m okrog naslednjih naselij (upoštevajo se kot ena zaključena enota): Hrušica, mesto Jesenice, Sl. Javornik s Trebežem, Koroška Bela, Potoki, Lipce, Podkočna, Blejska Dobrava,
- popis v radiu 150 m okrog naselij:
 - Javorniški rovt
 - Plavški Rovt,
 - Prihodi z Žerjavom,
 - Planina pod Golico,
 - Kočna.

Popis stanja vrst ob planinskih poteh

Na območju gozdnih cest in planinskih poti pa se popis izvede v trasi 50 m na vsako stran ceste oz. poti. Na območju planinskih poti je ta trasa na posameznih odsekih lahko ožja, če morfologija terena ne dopušča 50 m (npr. zaradi prepadnosti).

Planinske poti ob katerih se v občini Jesenice izvede popis so naslednje (3):

- Golica – kraljica narcis,
- Mežakla,
- Najvišja panoramska pot v Sloveniji,
- Pohod na Rožco in sosednje vrhove,
- Pohod po razglednem sedlu Medvedjak,
- Soteska Vintgar,
- Španov vrh.

5. ČASOVNI OBSEG POPISA

Za popis rastlinskih vrst je najbolj primeren čas cvetenja ali plodenja, saj se večino rastlin najlažje prepozna po cvetovih oz. plodovih. Ker vse rastline ne cvetijo in plodijo hkrati, poleg tega se zamik pojavlja tudi zaradi velike razlike v nadmorski višini terena v občini Jesenice, naj se popis izvede vsaj v dveh obdobjih; prvič v obdobju maj-junij in drugič avgust-september.

Tudi pri živalskih vrstah je treba paziti, da se posamezno vrsto oz. skupino vrst popisuje, ko jih je v naravi najlažje opaziti: ptice v času gnezdenja ali dvorjenja, metulje v času pojavljanja odraslih metuljev, dvoživke v času razmnoževanja itd. Zato naj se tudi popis stanja posamezne taksonomske skupine prilagodi posamezni skupini.

6. SPREMLJANJE STANJA PO POPISU STANJA

Po izvedenem popisu se priporoča redno spremljanje stanje rastlinskih in živalskih vrst z namenom ugotovitve, ali antropogeni vplivi škodljivo vplivajo na pojavljanje indikatorskih, zavarovanih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst.

Spremljanje stanja se izvede v enakem obsegu in na način, ki je določen za popis ničelnega stanja. Priporoča se, da se popis za spremljanje stanja izvede vsakih 5 oziroma 10 let.

V primeru, da se bo na določenih lokacijah ugotovilo, da se je stanje živalskih in rastlinskih vrst poslabšalo glede na ničelno stanje oz. stanje po zadnjem popisu, je treba sprejeti ukrepe za izboljšanje stanja. Ukrepi morajo biti sprejeti in izvedeni v enem koledarskem letu od ugotovitve poslabšanja stanja. Učinke izvedenih ukrepov je treba preveriti najkasneje 3 leta po izvedbi ukrepov. Če učinki izvedenih ukrepov ne bodo v okviru predvidenih, je treba sprejeti dodatne ukrepe, tako da bo ponovno vzpostavljeno ničelno stanje oz. se bo stanje posamezne rastlinske ali živalske vrste na kritični lokaciji glede na ničelno stanje celo izboljšalo.

7. IZVAJALCI POPISA

Popis stanja rastlinskih in živalskih vrst lahko izvedejo institucije, ki so za to ustrezno usposobljene, pri tem mora nujno sodelovati biolog.

Priporoča se da se pri popisu vključi tudi občane. Občane bi lahko preko javnih občil obvestil Občina Jesenice obvestila, da pripravlja popis stanja, in podala kontakt, kamor bi lahko občani javljali opažanja posameznih vrst. Zbrane podatke bi potem občina predala izvajalcem popisa, ki bi jih lahko koristno uporabili, saj bi preverili pojavljanje vrst na prijavljenih lokacijah.

V občini Jesenice je že bil izveden popis negozdnih habitatnih tipov, zato je mogoče predvideti, na katerih mestih se potencialno lahko pojavljajo posamezne indikatorske, zavarovane in ogrožene rastlinske in živalske vrste. Na teh območjih je treba znotraj predvidenega obsega popisa, še posebno natančno preveriti njihovo prisotnost.

Zavod RS za varstvo narave, OE Kranj, razpolaga s podatki o lokalitetah in pojavljanjih

posameznih zavarovanih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst. Pred pričetkom popisa se bo pridobilo najnovejše podatke in jih posredovalo izvajalcu popisa, ki naj preveri njihovo prisotnost.

8. POVZETEK

Popis stanja kvalifikacijskih, zavarovanih in ogroženih rastlinskih vrst v občini Jesenice se bo izvedel z namenom ugotovitve ničelnega stanja, ki bo ob spremljanju stanja v prihodnjih letih omogočal presojo antropogenih vplivov na te vrste in ker gre za indikatorske vrste, tudi na okolje.

Popis indikatorskih rastlinskih in živalskih vrst se bo izvedel:

- v Natura območjih,
- ob naseljih:
 - popis v radiu 250 okrog naslednjih naselij (upoštevajo se kot ena zaključena enota): Hrušica, mesto Jesenice, Sl. Javornik s Trebežem, Koroška Bela, Potoki, Lipce, Podkočna, Blejska Dobrava,
 - popis v radiu 150 m okrog naselij:
 - o Javorniški rovt
 - o Plavški Rovt,
 - o Prihodi z Žerjavom,
 - o Planina pod Golico,
 - o Kočna.
- ob planinskih poteh:
 - o Golica – kraljica narcis,
 - o Mežakla,
 - o Najvišja panoramska pot v Sloveniji,
 - o Pohod na Rožco in sosednje vrhove,
 - o Pohod po razglednem sedlu Medvedjak,
 - o Soteska Vintgar,
 - o Španov vrh.

V Natura območjih se izvede popis naslednjih kvalifikacijske vrste:

Julijske Alpe (SPA SI5000019):

- o koconogi čuk (*Aegolius funereus*),
- o gozdni jereb (*Bonasa bonasia*),
- o vodomec (*Alcedo atthis*).
- o črna žolna (*Dryocopus martinus*),
- o mali skovik (*Glaucidium passerinum*),
- o rjavi srakoper (*Lanius collurio*),

Karavanke (SCI SI3000285):

- o črtasti medvedek (*Calimorpha quadripunctaria**),
- o alpska možina (*Eryngium alpinum*),
- o Lorkovičev rjavček (*Erebia calcaria*),
- o alpski kozliček (*Rosalia alpina**),
- o alpska možina (*Eryngium alpinum*),
- o lepi čeveljc (*Cypripedium calceolus*).

Ob naseljih se izvede popis na indikatorske taksonomske skupine, ki dobro odražajo spremembe okolja in ki jih le lahko popisati. Izbrali smo ptice, dvoživke in dnevne metulje.

Med pticami se popisuje ptice, ki so zavarovane z Uredbo o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Ur. l. RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08, 96/08, 36/09, 102/11), to so vse ptice na območju Slovenije, razen naslednjih vrst:

- mlakarica (*Anas platyrhynchos*),
- fazan (*Phasianus colchicus*),
- jerebica – gojena (*Perdix perdix*),
- mestni golob (*Columba livia domestica*),
- siva vrana (*Corvus corone cornox*),
- šoja (*Garrulus glandarius*),
- sraka (*Pica pica*).

Med dvoživkami se popisujejo vse vrste.

Med dnevnimi metulji je treba popisati vrste, ki so zavarovane z Uredbo o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Ur. l. RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08, 96/08, 36/09, 102/11):

- Čišljakov kosmičar (*Carcharodus lavatherae*),
- Močvirski kosmičar (*Carcharodus floccifera*),
- Petelinček (*Zerynthia polyxena*),
- Rdeči apolon (*Parnassius apollo*),
- Veliki frfotavček (*Leptidea morsei*),
- Bakreni senožetnik (*Colias myrmidone*),
- Močvirski cekinček (*Lycaena dispar*),
- Modri kupido (*Cupido osiris*),
- Veliki mehurkar (*Iolana iolas*),
- Veliki mravljiščar (*Maculinea arion*),
- Strašničin mravljiščar (*Maculinea teleius*),
- Temni mravljiščar (*Maculinea nausithous*),
- Svišček mravljiščar (*Maculinea alcon*),
- Borovničeva bleščavka (*Vacciniina optilete*),
- Beli L (*Polygonia egea*),
- Scopolijev zlatook (*Lopinga achine*),
- Munčev okarček (*Coenonympha tullia*),
- Barjanski okarček (*Coenonympha oedippus*),
- Lorkovičev rjavček (*Erebia calcaria*),
- Trentarski rjavček (*Erebia styx*),
- Primorski gozdnik (*Hipparchia statilinus*),
- Skalni puščavar (*Chazara briseis*).

Priporoča pa se, da se pri popisu vključi še ostale vrste dnevnih metuljev; seznam vseh je v prilogi 1.

9. VIRI IN LITERATURA

1. Okoljsko poročilo za Občinski prostorski načrt občine Jesenice, št. 30/1-2008, Marno d.o.o. Bled, Jesenice, februar 2009,
2. Planinsko društvo Jesenice, Cesta Železarjev 1, Jesenice, po elektronski pošti, avgust 2012
3. GIS informacijski sistem občin Jesenice, oktober 2012, <http://gis.iobcina.si/gisapp/Default.aspx?a=jesenice>

Priloga 1

SEZNAM DNEVNIH METULJEV SLOVENIJE

DEBELOGLAVČKI

Čišljakov kosmičar (*Carcharodus lavatherae*)
Močvirski kosmičar (*Carcharodus floccifera*)
Rdečkasti venčar (*Spialia sertorius*)
Veliki slezovček (*Pyrgus carthami*)
Planinski slezovček (*Pyrgus andromedae*)
Navadni slezovček (*Pyrgus malvae*)
Zahodni slezovček (*Pyrgus malvoides*)
Kozjičin slezovček (*Pyrgus onopordi*)
Osatov slezovček (*Pyrgus cirsii*)
Jagodnjakov slezovček (*Pyrgus armoricanus*)
Zelenosivi slezovček (*Pyrgus alveus*)
Warrenov slezovček (*Pyrgus warrenensis*)
Pisani poplesovalček (*Heteropterus morpheus*)
Lisasti obloglavček (*Carterocephalus palaemon*)
Kratkočrti debeloglavček (*Thymelicus lineola*)
Dolgočrti debeloglavček (*Thymelicus sylvestris*)
Lunolisi debeloglavček (*Thymelicus acteon*)
Biserni vejičar (*Hesperia comma*)
Rjasti vihravček (*Ochlodes venata*)

LASTOVIČARJI

Petelinček (*Zerynthia polyxena*)
Črni apolon (*Parnassius mnemosyne*)
Rdeči apolon (*Parnassius apollo*)
Jadralec (*Iphiclides podalirius*)
Lastovičar (*Papilio machaon*)

BELINI

Navadni frfotavček (*Leptidea sinapis*)
Realov frfotavček (*Leptidea reali*)
Veliki frfotavček (*Leptidea morsei*)
Zorica (*Anthocharis cardamines*)
Glogova belinka (*Aporia crataegi*)
Kapusov belin (*Pieris brassicae*)
Primorski belin (*Pieris mannii*)
Repin belin (*Pieris rapae*)
Mali belin (*Pieris ergane*)
Repičin belin (*Pieris napi*)
Planinski belin (*Pieris bryoniae*)
Katančev selec (*Pontia daplidice*)
Vzhodni senoženik (*Colias erate*)
Navadni senoženik (*Colias croceus*)
Bakreni senoženik (*Colias myrmidone*)
Bledi senoženik (*Colias hyale*)
Rumeni senoženik (*Colias alfacariensis*)
Citronček (*Gonepteryx rhamni*)
Kleopatra (*Gonepteryx cleopatra*)

MODRINI

Rjavi šekavček (*Hamearis lucina*)
Mali cekinček (*Lycaena phlaeas*)
Močvirski cekinček (*Lycaena dispar*)
Zlati cekinček (*Lycaena virgaurea*)
Temni cekinček (*Lycaena tityrus*)
Spreminjavi cekinček (*Lycaena alciphron*)
Škrlatni cekinček (*Lycaena hippothoe*)
Lepi brezar (*Thecla betulae*)
Modri hrastar (*Neozephyrus quercus*)
Zeleni robidar (*Callophrys rubi*)

Beločrti repkar (*Satyrium w-album*)
Slivov repkar (*Satyrium pruni*)
Trnov repkar (*Satyrium spini*)
Hrastov repkar (*Satyrium ilicis*)
Mali repkar (*Satyrium acaciae*)
Repati lesketavček (*Lampides boeticus*)
Modri marogarček (*Leptotes pirithous*)
Mali kupido (*Cupido minimus*)
Modri kupido (*Cupido osiris*)
Rumenooki kratkorepec (*Everes argiades*)
Brezoki kratkorepec (*Everes decolorata*)
Modri kratkorepec (*Everes alcetas*)
Svetli krhlikar (*Celastrina argiolus*)
Šetrajev sleparček (*Pseudophilotes vicrama*)
Homuljičin krivček (*Scolitantides orion*)
Grahovčev iskrivček (*Glaucopsyche alexis*)
Veliki mehurkar (*Iolana iolas*)
Veliki mravljiščar (*Maculinea arion*)
Strašničin mravljiščar (*Maculinea teleius*)
Temni mravljiščar (*Maculinea nausithous*)
Sviščev mravljiščar (*Maculinea alcon*)
Rebelov mravljiščar (*Maculinea rebeli*)
Širokorobi mnogook (*Plebeius argus*)
Ozkorobi mnogook (*Plebeius idas*)
Srebrni mnogook (*Plebeius argyrognomon*)
Borovničeva bleščavka (*Vacciniina optilete*)
Gorska bledica (*Albulina orbitalis*)
Krvomočničina rjavka (*Aricia eumedon*)
Navadna rjavka (*Aricia agestis*)
Hribska rjavka (*Aricia artaxerxes*)
Modri grašičar (*Cyaniris semiargus*)
Primorski modrin (*Polyommatus escheri*)
Turkizni modrin (*Polyommatus dorylas*)
Ljubki modrin (*Polyommatus amandus*)
Deteljini modrin (*Polyommatus thersites*)
Navadni modrin (*Polyommatus icarus*)
Nazobčani argus (*Meleageria daphnis*)
Lepi argus (*Meleageria bellargus*)
Kraški argus (*Meleageria coridon*)

PISANČKI

Koprivovčev nosar (*Libythea celtis*)
Gospica (*Argynnis paphia*)
Razkošni bisernik (*Argynnis pandora*)
Bleščeči bisernik (*Argynnis aglaja*)
Pisani bisernik (*Argynnis adippe*)
Temni bisernik (*Argynnis niobe*)
Pisana lesketavka (*Issoria lathonia*)
Močvirski livadar (*Brenthis ino*)
Robidov livadar (*Brenthis daphne*)
Dvopiki livadar (*Brenthis hecate*)
Pomladni tratar (*Clossiana euphrosyne*)
Vijolični tratar (*Clossiana titania*)
Srebrni tratar (*Clossiana selene*)
Mali tratar (*Clossiana dia*)
Temni tratar (*Clossiana thore*)
Gorski višavar (*Boloria pales*)
Admiral (*Vanessa atalanta*)
Osatnik (*Vanessa cardui*)
Dnevni pavlinček (*Inachis io*)
Mali koprivar (*Aglais urticae*)
Beli C (*Polygonia c-album*)
Beli L (*Polygonia egea*)
Koprivov pajčevinar (*Araschnia levana*)
Pogrebec (*Nymphalis antiopa*)
Veliki lepoteč (*Nymphalis polychloros*)
Pisani lepoteč (*Nymphalis xanthomelas*)

Vzhodni lepoteč (*Nymphalis vaualbum*)
Ruševni postavnež (*Euphydryas intermedia*)
Gozdni postavnež (*Euphydryas maturna*)
Travniški postavnež (*Euphydryas aurinia*)
Pikasti pisanček (*Melitaea cinxia*)
Veliki pisanček (*Melitaea phoebe*)
Lučnikov pisanček (*Melitaea trivia*)
Rdeči pisanček (*Melitaea didyma*)
Močvirski pisanček (*Melitaea diamina*)
Jetičnikov pisanček (*Melitaea aurelia*)
Temni pisanček (*Melitaea britomartis*)
Navadni pisanček (*Melitaea athalia*)
Veliki trepetlikar (*Limenitis populi*)
Mali trepetlikar (*Limenitis camilla*)
Modri trepetlikar (*Limenitis reducta*)
Mali kresničar (*Neptis sappho*)
Veliki kresničar (*Neptis rivularis*)
Mali spreminjavček (*Apatura ilia*)
Veliki spreminjavček (*Apatura iris*)
Gozdni pegavček (*Pararge aegeria*)
Okrasti skalnik (*Lasiommata megera*)
Planinski skalnik (*Lasiommata petropolitana*)
Veliki skalnik (*Lasiommata maera*)
Scopolijev zlatook (*Lopinga achine*)
Munčev okarček (*Coenonympha tullia*)
Barjanski okarček (*Coenonympha oedippus*)
Grmišni okarček (*Coenonympha arcania*)
Belolisi okarček (*Coenonympha glycerion*)
Gorski okarček (*Coenonympha gardetta*)
Mali okarček (*Coenonympha pamphilus*)
Temna ognjenka (*Pyronia tithonus*)
Okati rjavec (*Aphantopus hyperantus*)
Navadni lešnikar (*Maniola jurtina*)
Grmovni oblakar (*Hyponephele lycaon*)
Belolisi rjavček (*Erebia ligea*)
Svetlolisi rjavček (*Erebia euryale*)
Rumenolisi rjavček (*Erebia manto*)
Gorski rjavček (*Erebia epiphron*)
Planinski rjavček (*Erebia pharte*)
Pomladni rjavček (*Erebia medusa*)
Triglavski rjavček (*Erebia pluto*)
Skalni rjavček (*Erebia gorge*)
Lorkovičev rjavček (*Erebia calcaria*)
Temni rjavček (*Erebia pronoe*)
Štajerski rjavček (*Erebia stirijs*)
Trentarski rjavček (*Erebia styx*)
Črni rjavček (*Erebia melas*)
Okati rjavček (*Erebia oeme*)
Laponski rjavček (*Erebia pandrose*)
Travniški lisar (*Melanargia galathea*)
Skalni okar (*Satyrus ferula*)
Žametni modrook (*Minois dryas*)
Veliki gozdnik (*Hipparchia fagi*)
Rjasti gozdnik (*Hipparchia semele*)
Primorski gozdnik (*Hipparchia statilinus*)
Okrasti košeničar (*Arethusana arethusana*)
Travnar (*Brintesia circe*)
Skalni puščavar (*Chazara briseis*)